

הסכמת ממשלת בולגריה לגירוש יהודי בולגריה

על יסוד האמצעים שננקטו לאחרונה מצד הממשלה הבולגרית, יש להניח כי היא תסכים ברצון להצעה הגרמנית לקבל את היהודים.

לותר [סגן שר החוץ הגרמני] לריבנטרופ [שר החוץ הגרמני], 11 בספטמבר 1942.

המזכיר הכללי במשרד החוץ בסופיה, השגריר שישמנוב, הודיע לי היום כי ממשלת בולגריה מסכימה לחתום אתנו על חוזה בשאלה היהודית לפי הצעתנו.

המזכיר הכללי הודיע לי בהמשך שיחתנו כי ממשלת בולגריה מסכימה באופן עקרוני לכלול בתכניות לשילוח היהודים גם את היהודים שהם נתינים בולגרים, החיים בגרמניה, וכן באותן ארצות הנמצאות תחת השפעתה של גרמניה.

בקלה [שגריר גרמניה בבולגריה]

השגרירות הגרמנית בבולגריה, מכתב סודי למשרד החוץ בברלין, 6 ביולי 1942

סופיה

12 בנובמבר 1942

משרד החוץ והדתות

סופיה

לכבוד

השגרירות הגרמנית בסופיה

הודעה

[...]

הממשלה הבולגרית שמחה לקבוע כי מאמציה להביא את השאלה היהודית בבולגריה לידי פתרון סופי עוררו גם את תשומת לבה של הממשלה הגרמנית. [...] ממשלת בולגריה תקבל ברצון את הצעת הממשלה הגרמנית לבצע יחד עתה את שילוח היהודים מארצה... הממשלה הבולגרית תהיה אסירת תודה אם ממשלת גרמניה תמציא לה את התכנית המפורטת לשילוח היהודים מרומניה, כדי שתוכל ללכת באותן הדרכים לפתרון יסודי של השאלה הנדונה גם בבולגריה.

מתוך הסכם בין תאודור דנקר, נציגו של אייכמן בבולגריה, לבין אלכסנדר בלב (ראש הנציבות לענייני יהודים בבולגריה):

על יסוד סעיף 1 של החוק להטלה על הממשלה לנקוט כל האמצעים להסדר השאלה היהודית והשאלות הכרוכות בה, הוחלט להטיל על הקומיסר לענייני יהודים [בלב] להעביר מגבולות הארץ, תוך הסכם עם השלטונות הגרמניים, עד 20,000 יהודים היושבים בשטחי השחרור החדשים.

[...]

הקומיסר [בלב] מתחייב בפני הרייך הגרמני כי יתמלאו תנאי היסוד הבאים:

- א. במשלוח יכלו רק יהודים.
- ב. לא יכללו יהודים הנשואים ללא יהודים.
- ג. במקרה שעדיין לא נשללה הנתינות הבולגרית מהיהודים המוגלים, יש לעשות זאת בעזבם את הטריטוריה הבולגרית.

[...]

ד. היהודים אינם רשאים לשאת עמם נשק, מתכות יקרות וכו'.

לכל משלוח תצורף רשימה בשלושה העתקים הכוללים את הפרטים הבאים: השם הפרטי, שם המשפחה, תאריך ומקום הלידה, מקום המגורים האחרון ומשלוח היד של היהודים הכלולים באותו משלוח...

ההסכם נחתם ב-22 בפברואר 1943 ואושר ב-2 במרס 1943

הקומיסר בלב [...] שאלני בעת חתימת ההסכם האם היינו נוטים לאחר מרס 1943 לקבל משלוחים נוספים [של יהודים]? על כך נתתי כמובן תשובה חיובית.

מתוך מכתבו של תאודור דנקר אל ההנהלה הראשית של שירותי הבטחון הגרמניים, 23 בפברואר 1943

בתוך בנימין ארדיטי, יהודי בולגריה בשנות המשטר הנאצי (חולון, 1962), ע' 98-104, 114-116, 118,